Міністерство освіти і науки України

Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки,
управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА: ДЕРЖАВА, РЕГІОН, ПІДПРИЄМСТВО

Матеріали X Міжнародної
науково-практичної конференції

13 травня 2026 р.

Полтава
2026

цифровий контур управління енергетичними ризиками, що дозволяє підприємствам підвищити точність фінансового планування, мінімізувати збитки від енергетичних збоїв та забезпечити стійкість у довгостроковій перспективі.

Література

1. Гораль Л. Т., Хом'як О. В., Глушко А. Д. Новітня парадигма трансформації енергетичної безпеки в шокових умовах. *Бізнес Інформ*. 2026. №1. С. 193–202. https://doi.org/10.32983/2222-4459-2026-1-193-202.

2. Глушко А.Д. Зміцнення енергетичної безпеки України. *Науковий журнал «Економіка і регіон».* 2024. № 3(94). С. 157–163. DOI: https://doi.org/10.26906/EiR.2024.3(94).349.

3. Hlushko, A. & Khudolii, Yu. Transformation of Ukraine's energy system in the context of European integration and the green transition. Chapters 2 of Monographs, in: "Heritage of European science'2026",.Karlsruhe, Germany, ScientificWorld-NetAkhatAV, No. sge47-04 (2026), pages 21–29. DOI: https://desymp.promonograph.org/index.php/sge/issue/view/sge47-04/sge47-04.

4. Буряченко О. В. Сучасні виклики глобальної безпеки: енергетичні, економічні, продовольчі аспекти. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право.* 2024. № 3 (63). С. 28–34.

5. Сидоренко-Мельник Г. М. Актуальні методики та інформаційні технології у сфері фінансової бізнес-аналітики: застосування та потенціал. *Розвиток фінансового та реального секторів як ключовий фактор забезпечення економічної безпеки України*: монографія / за заг. ред. С. П. Прасолової. Полтава: ПУЕТ, 2024. С. 167–196.

6. Сохань І., Поповський В. Оцінка ризиків енергетичного дефіциту та його вплив на оперативне управління. *Економіка та суспільство.* 2024. № 67. https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-46.

7. Онищенко С.В., Глушко А.Д. Інформаційно-аналітичне забезпечення фінансової безпеки підприємств у сучасних умовах. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2023. № 7-8 (308-309). С. 135–154. DOI: https://doi.org/10.32680/2409-9260-2023-7-8-308-309-145-154.

8. Khudolii Y. Minimization of Digital Risks in the State's Economic Security. *Grail of Science*, no. 53, 22 Jun. 2025, pp. 179-188. DOI: https://doi.org/10.36074/grail-of-science.20.06.2025.019.

УДК 620.9:338.24:351.863(477)

Матяш Вікторія Вячеславівна, *студентка*
Науковий керівник: Глушко Аліна Дмитрівна,
кандидат економічних наук, доцент
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ЧИСТА ЕНЕРГЕТИКА В СИСТЕМІ ЗМІЦНЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОГО ЕНЕРГЕТИЧНОГО ПЕРЕХОДУ

У сучасних умовах відбувається поступова трансформація глобальної енергетичної архітектури, що проявляється у зменшенні домінування викопного палива та посиленні ролі низьковуглецевих технологій. Глобальний енергетичний перехід змінює зміст енергетичної безпеки, актуалізуючи здатність енергосистем забезпечувати чисту генерацію, енергоефективність, технологічну гнучкість, децентралізацію енергопостачання та стійкість до зовнішніх шоків [1]. Чиста енергетика набуває стратегічного значення як інструмент зміцнення енергетичної незалежності, підвищення економічної стійкості та посилення енергетичної безпеки держави [2].

Необхідність розвитку чистої енергетики в Україні об'єктивно обумовлено глобальними тенденціями декарбонізації, європейським енергетичним переходом та потребою зниження вразливості енергосистеми в умовах воєнних загроз, враховуючи, що великі централізовані об'єкти генерації та магістральна інфраструктура залишаються пріоритетними цілями для атак. Натомість розподілена генерація, локальні енергетичні системи, сонячні електростанції, біоенергетичні установки та системи накопичення енергії можуть підвищувати автономність територіальних громад, підприємств і об'єктів критичної інфраструктури.

Стратегічні орієнтири розвитку чистої енергетики закріплено в Національному плані дій з відновлюваної енергетики на період до 2030 року [3]. Документ визначає цільовий орієнтир щодо збільшення частки енергії з відновлюваних джерел (ВДЕ) у валовому кінцевому споживанні енергії до рівня не менш як 27% у 2030 році, що узгоджується із завданнями декарбонізації, європейської енергетичної інтеграції та посилення енергетичної безпеки держави [4]. Водночас, розвиток чистої енергетики залежить не лише від нарощування встановленої потужності ВДЕ, а й від здатності держави забезпечити розвиток мережевої інфраструктури, балансувальних потужностей, систем накопичення енергії, цифрового управління попитом, кіберзахисту та стабільного регуляторного середовища [5, 6].

В Україні поступово формуються нормативно-правові передумови для активізації розвитку відновлюваної енергетики як складової енергетичної безпеки держави. Зокрема, важливе значення має проєкт Закону України № 13219 «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення конкурентних умов виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії», який спрямований на оновлення механізмів підтримки виробників електроенергії з відновлюваних джерел, удосконалення умов проведення аукціонів із розподілу квот підтримки та створення більш конкурентного середовища для розвитку «зеленої» генерації.

У контексті зміцнення енергетичної безпеки значення цього законодавчого кроку полягає в тому, що розвиток відновлюваної енергетики сприяє диверсифікації енергетичного балансу, зменшенню залежності від традиційних енергоносіїв і великих централізованих об'єктів генерації, а також створює передумови для розбудови більш гнучкої та стійкої енергосистеми. В умовах воєнних загроз така політика набуває особливої актуальності, оскільки розширення частки альтернативної генерації, розвиток систем накопичення енергії та підтримка розподілених енергетичних рішень можуть посилити автономність територіальних громад, підприємств і об'єктів критичної інфраструктури. Серед нововведень законопроєкту передбачено, зокрема, запровадження механізму підтримки переможців аукціонів з відновлюваної енергетики у формі «чистої» премії [7].

Враховуючи особливості глобального енергетичного переходу, розвиток чистої енергетики в Україні в контексті зміцнення енергетичної безпеки має включати наступні стратегічні напрями: розвиток розподіленої генерації на базі сонячної, біоенергетичної та малої вітрової енергетики для громад, лікарень, шкіл, об'єктів водопостачання, теплопостачання та підприємств критичної інфраструктури; масштабування систем накопичення енергії як інструменту балансування, резервування та зниження ризику блекаутів; модернізація електромереж і впровадження інтелектуальних систем управління навантаженням; підтримка енергоефективності в промисловості, житлово-комунальному секторі та бюджетній сфері; гармонізація енергетичної політики України з європейськими підходами до декарбонізації [8], ринку електроенергії, розвитку ВДЕ та кліматичної нейтральності.

Отже, чиста енергетика в умовах глобального енергетичного переходу стає важливою складовою зміцнення енергетичної безпеки України. Розвиток чистої енергетики дозволяє одночасно вирішувати завдання диверсифікації енергетичного балансу, зниження залежності від викопного палива, підвищення стійкості критичної

інфраструктури, децентралізації енергосистеми, інтеграції до європейського енергетичного простору та післявоєнної модернізації економіки. Водночас стратегічний ефект чистої енергетики буде досягнутий лише за умови комплексного підходу, який поєднуватиме розвиток відновлюваної генерації, систем накопичення, мережевої інфраструктури, енергоефективності, інституційної підтримки та безпеково орієнтованого управління енергетичним сектором.

Література

1. Гораль Л. Т., Онищенко В. О., Хом'як О. В., Шкварилюк М. В. Децентралізована енергетика як відкрита екосистема: нові підходи до формування концепції енергетичної безпеки. *Бізнес Інформ*. 2026. №2. С. 178–186. DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2026-2-178-186.
2. Глушко А.Д. Зміцнення енергетичної безпеки України. *Науковий журнал «Економіка і регіон»*. 2024. № 3(94). С. 157–163. DOI: https://doi.org/10.26906/EiR.2024.3(94).349.
3. Про затвердження Національного плану дій з відновлюваної енергетики на період до 2030 року та плану заходів з його виконання : розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.08.2024 № 761-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/761-2024-%D1%80.
4. Багрій І.Д., Онищенко В.О., Євдокимов В.В. Стратегія розвитку та впровадження відновлюваної енергетики в Україні. *Мінеральні ресурси України*. 2024. № (3). С. 3–9. DOI: https://doi.org/10.31996/mru.2024.3.3-9.
5. Глушко А. Д. Оцінка ефективності державної регуляторної політики у сфері внутрішньої торгівлі в Україні. *Економіка і регіон.* 2012. № 6 (37). С. 82-89.
6. Onyshchenko S., Hlushko A., Maslii O. National economy energy efficiency conceptual principles. *Economics and Region*. 2019. No. 3(74), P. 13–18. DOI: https://doi.org/10.26906/EiR.2019.3(74).1755.
7. Стимулювання розвитку відновлюваної енергетики: Верховна Рада прийняла Закон. URL: https://www.rada.gov.ua/news/Novyny/270414.html.
8. Hlushko, A. & Khudolii, Yu. Transformation of Ukraine's energy system in the context of European integration and the green transition. Chapters 2 of Monographs, in: "Heritage of European science'2026",.Karlsruhe, Germany, ScientificWorld-NetAkhatAV, No. sge47-04 (2026), pages 21–29. DOI: https://desymp.promonograph.org/index.php/sge/issue/view/sge47-04/sge47-04.

УДК 338.2:620.9:005.934(477)

Проценко Поліна Вікторівна, *студентка*
Науковий керівник: Глушко Аліна Дмитрівна,
кандидат економічних наук, доцент
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ЕНЕРГЕТИЧНІ ЗАГРОЗИ В СИСТЕМІ ДЕТЕРМІНАНТ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Енергоресурси є не лише необхідною виробничою передумовою, а й одним із базових елементів підтримання операційної безперервності, фінансової стійкості, конкурентоспроможності та здатності до адаптації в умовах високої невизначеності [1]. Саме тому порушення стабільності енергопостачання безпосередньо позначається на рівні економічної безпеки суб'єктів господарювання.

Повномасштабна війна істотно трансформувала характер енергетичних ризиків для українського бізнесу. Руйнування об'єктів енергетичної інфраструктури, дефіцит